

Quatre paraules informals i un munt de persones

Enric Farrés Duran

Els crèdits d'aquesta publicació són un misteri. En el moment d'escriure aquest text, encara no sabem quina forma tindran. Com podem decidir de quina manera ser recordats sense caure en la flor de la vanitat, en algun lloc comú o sense amagar-nos darrere d'ordres objectius inventats per no saltres mateixos? Aquestes preguntes, a dia d'avui, encara estan en l'aire.

Aquesta publicació neix d'una sèrie de converses informals mantingudes durant el procés d'investigació per a l'elaboració del projecte *Coses que passen. Un projecte d'Enric Farrés Duran amb l'arxiu històric del MACBA*. En una d'aquestes converses, una persona va dir a l'altre que hi havia una tercera que li havia dit feia anys –en una altra conversa informal– que abans d'acabar amb la seva tasca professional al món editorial volia fer un llibre de crèdits. Una idea banal com la pluja. La voluntat de donar forma a aquesta idea caçada al vol ha sigut l'origen d'aquesta publicació. D'una banda, m'ha permès implicar el Departament de Publicacions del museu, sobre el qual havia escoltat, a través de converses –informals–, que la seva feina era d'alguna manera fer *arxiu*. Que, tot sovint, quan alguna cosa passa al museu, hi ha un registre que acaba prenent forma de *catàleg*. I si entenem que un dels objectius de tot arxiu es precisament *catalogar* –associar informació a un document per després poder trobar-lo, amb totes les seves implicacions– i si aquestes persones es dediquen precisament a fer *catàlegs*, calia incorporar-les immediatament al projecte. De fet, utilitzar només crèdits de catàlegs ha estat un dels criteris a l'hora de fer la selecció per a aquest llibre. Com de costum, la idea era clara i neta fins al moment d'anar a la prestatgeria per començar a treure llibres i dubtar d'allò més proper i conegut: «Però... què és un catàleg?»

D'altra banda, a mesura que avançava el procés d'investigació, m'adonava que cada cop era més interessant situar al centre tot aquest material eteri que apareixia d'una manera tan fàcil com respirar. Posar al centre les persones i tot allò que m'anaven explicant en un *off the record* còmplice i personal. Històries que anava *recordant* –gravant– de manera obsessiva, ja que esdevindrien la matèria primera amb la que treballar. De vegades avisant, de vegades sense avisar –perquè me'n descuidava–, anava enregistrant totes aquestes veus que, treballant sempre des de l'ombra, indicaven entre línies el camí a seguir. Es tractava de parar l'orella i actuar en conseqüència.

I el resultat el teniu a les vostres mans: aquest llibre de llibres és una publicació simple i exigent alhora en què es posa de manifest, ni més ni menys, com volen ser recordades les persones. Qui-és-qui, qui-fa-què o potser qui-vol-ser-vist-com queda clar en aquestes pàgines d'aparent no-ficció. Complex en lectures, aquest text *que va a missa* ens ofereix un món dividit entre allò institucional i allò tècnic: les jerarquies desdibueixen els ordres establerts. Si tinc algun paper en aquesta publicació no ha sigut res més que tenir el propòsit de materialitzar –a què es dediquen els artistes, si no?– una idea banal com la pluja. I per anar acabant us confessaré que una de les coses que més m'han interessat de tots els catàlegs que m'han passat per les mans ha sigut una troballa mig amagada en un catàleg de Hans-Peter Feldmann de l'any 2002. El fragment (pàgina 124) diu el següent: «La idea de fer un llibre és banal com la pluja. Aportar idees per a un llibre és tan fàcil com respirar. Però crear de debò un llibre, carregar sobre les pròpies espatlles tots els petits però inacabables problemes i tensions, passar-se hores i dies treballant dur, exigeix una gran disciplina, professionalitat, paciència i saber. Una gran part d'aquesta feina “a l'ombra” l'ha feta...» l'Eric, en Ric, en Tiago, la Leti, la Tania, la Mela i la Clara. I la troballa acaba amb un: «A totes elles dedico el meu agraïment i respecte.»